

Obsah

Přehled použitých zkratk	12
Předmluva	15
Úvod	17

Díl A. Novorozenecká problematika na porodním sále a na novorozeneckém observačním úseku nebo boxu	19
---	-----------

1. Hodnocení stavu plodu před porodem (V. Mydlil)	19
1.1. Anamnestické údaje	19
1.2. Cytologické, hormonální a biochemické vyšetření	19
1.3. Funkční testy	20
1.4. Vyšetření ultrazvukem	20
1.5. Amnioskopie, fetoskopie, embryoskopie	21
1.6. Fetální kardiokografie	21
1.7. Acidobazická rovnováha plodu	21
1.8. Mechanismus porodu a postižení novorozence	23
2. Porod a účast pediatra při něm (J. Vocol)	25
2.1. Aktivní účast pediatra při porodu	26
2.2. Uvolnění dýchacích cest před prvním vdechem	26
2.3. Placentární transfúze	27
2.4. Odběr materiálu na vyšetření	27
3. První orientační vyšetření (J. Vocol)	28
4. Určení gestačního věku a zralosti (J. Vocol)	29
5. Diferenciace novorozence (J. Vocol)	34
5.1. Nedonošenost	34
5.2. Přenášení, postmaturita	35
5.3. Hypotrofie	35
5.4. Hypertrofie	36
5.5. Alkoholová embryopatie	38
5.6. Vícečetné těhotenství	38

6. První ošetření novorozence (J. Vocel)	39
7. Resuscitace (J. Vocel)	40
8. Observace základních životních projevů (J. Vocel)	42
9. Převoz, překlad rizikového a patologického novorozence (J. Vocel)	43
9.1. Organizace převozu	43
9.2. Ošetření dítěte za převozu	44
9.3. Vybavení transportního vozu	44
Díl B. Klinické projevy a hlavní syndromy	46
1. Změny barvy kůže (J. Vocel)	46
1.1. Ikterus	46
1.2. Cyanóza	47
2. Patologie kůže a podkoží (J. Vocel)	48
2.1. Kožní manifestace infekčního původu	48
2.2. Vrozené vývojové vady kůže	50
2.3. Otoky kůže a podkoží	51
3. Poruchy dýchání (V. Mydlil)	52
3.1. Poporodní asfyxie (časný hypoxický sy)	53
3.2. Přechodná tachypnoe	54
3.3. Syndrom respirační tísně (RDS)	54
3.4. Hyalinní blanky	57
3.5. Syndrom masivní aspirace plodové vody	58
3.6. Vrozená brániční kýla (V. Tošovský)	58
3.7. Lobární emfyzém (V. Tošovský)	59
3.8. Vrozená přetlaková plicní cysta (V. Tošovský)	59
3.9. Apoplexia pulmonum (V. Mydlil)	60
3.10. Pneumonie (V. Mydlil)	60
3.11. Extraalveolární přítomnost vzduchu (V. Mydlil)	61
3.12. Bronchopulmonální dysplazie	63
3.13. Syndrom Wilsonové-Mikityho	63
3.14. Pneumocystová pneumonie	64
4. Kardiovaskulární poruchy (M. Šamánek)	65
4.1. Cyanóza	65
4.2. Abnormální periferní puls	67
4.3. Šelest na srdci	71
4.4. Abnormální poloha srdce	71
4.5. Přítomnost jiné vrozené vývojové vady	71
4.6. Srdeční selhávání	71

4.7. Patologická EKG křivka	72
4.8. Kardiomegalie	72
4.9. Myokarditida	72
5. Onemocnění CNS a periferního nervstva (I. Novák, J. Dolanský)	73
5.1. Hypotonický syndrom	73
5.2. Křeče, dráždivost	73
5.3. Otok mozku	74
5.4. Intrakraniální krvácení a hypoxie	75
5.5. Obrny periferních nervů	77
5.6. Meningitida (J. Vocel)	79
5.7. Rozštěpové vady CNS (V. Tošovský)	81
6. Trávicí ústrojí	83
6.1. Symptomatologie onemocnění (J. Vocel)	83
6.2. Vrozené anomálie břišní stěny (V. Tošovský)	85
6.3. Vrozené vývojové vady trávicího ústrojí urgentního rázu	87
6.4. Průjmová onemocnění (J. Vocel)	93
7. Močové ústrojí (J. Vocel)	95
7.1. Poruchy mikce	95
7.2. Selhání ledvin	96
7.3. Infekce močových cest	97
7.4. Anomální konfigurace zevního genitálu	98
8. Hematologická problematika (Z. Misařová)	100
8.1. Anémie	100
8.2. Pletora	104
8.3. Krvácivá onemocnění	105
8.4. Poruchy počtu a funkce leukocytů	107
9. Šok (I. Novák)	108
10. Metabolické poruchy (V. Mydlil)	109
10.1. Hypoglykémie	109
10.2. Hypokalcémie	110
10.3. Hypomagnezémie	111
10.4. Hyponatrémie	111
10.5. Hypernatrémie	112
10.6. Pozdní metabolická acidóza	112
10.7. Hyperbilirubinémie (J. Vocel)	113
11. Infekce (J. Vocel)	115
11.1. Infekce vzniklé antenatálně	115
11.2. Infekce získané postnatálně	120
11.3. Nemocniční nákazy na novorozeneckých úsecích (A. Černohorský)	127

12.	Traumatologie (V. Mydlil)	129
12.1.	Zlomeniny lebních kostí	129
12.2.	Zlomeniny dlouhých kostí	130
13.	Genetická problematika (M. Kučerová)	130
13.1.	Izolované vrožené vývojové vady	131
13.2.	Mnohočetné vrožené vývojové vady	131
13.3.	Malformace genitálu	131
13.4.	Systémové vady	132
13.5.	Izolované vrožené vývojové vady končetin	132
13.6.	Vrožené chromozomální aberace	132
13.7.	Prenatální genetické vyšetření	134
13.8.	Dysfertilita, sterilita	134
13.9.	Ortopedické vady (V. Tošovský)	135
13.10.	Zevní (tvarové) vrožené vady (M. Fára)	135
13.11.	Vrožené vady metabolismu (M. Kučerová)	136
14.	Poruchy termoregulace (J. Vocol)	144
14.1.	Podchlazení, hypotermie	144
14.2.	Přehřátí, hypertermie	145
14.3.	Servoregulace teploty	145
15.	Endokrinologická problematika (M. Straková)	146
15.1.	Hypoglykémie	146
15.2.	Přechodný diabetes mellitus	146
15.3.	Hyperglykémie	146
15.4.	Trvalý diabetes mellitus	147
15.5.	Insuficience nadledvin	147
15.6.	Hypoparatyreóza plodu	149
15.7.	Vrožená hypotyreóza	149
15.8.	Hypertyreóza	150
15.9.	Poruchy antidiuretického hormonu	150
15.10.	Diabetes insipidus renalis	151
15.11.	Schwartzův-Bartterův syndrom	151
16.	Oční změny (H. Lomíčková)	152
16.1.	Záněty spojivek	152
16.2.	Retinopatie nedonošených	152
16.3.	Změny slzného vaku	153
16.4.	Změny víček	154
16.5.	Změny rohovky	154
16.6.	Změny zornice	154
16.7.	Změny duhovky	154
16.8.	Změny bulbu jako celku	155

16.9. Nitrooční změny	155
Díl C. Diagnostické výkony	156
1. Monitorování (J. Vocel)	156
1.1. Srdeční a pulsová frekvence	156
1.2. Dechová frekvence	157
1.3. Kardiorespirografie	158
1.4. Monitorování pO ₂	158
1.5. Monitorování teploty dítěte	158
1.6. Polygrafie	161
2. Elektrokardiografie (I. Novák)	161
2.1. Normální novorozenecký EKG	161
2.2. Abnormální nálezy	162
2.3. EKG při vrozené srdeční vadě	162
2.4. Technické poznámky	162
3. Krevní tlak (J. Vocel)	163
4. Rentgenové vyšetření (O. Šnobl)	164
4.1. Rentgenové vyšetření nitrohručních orgánů	165
4.2. Rentgenové vyšetření trávicího ústrojí	165
4.3. Rentgenové vyšetření močového systému	167
4.4. Rentgenové vyšetření CNS	168
4.5. Rentgenové vyšetření skeletu	168
4.6. Hodnocení rentgenového vyšetření	169
5. Kanylace pupečních cév (J. Vocel)	169
5.1. Kanylace umbilikální vény	170
5.2. Kanylace umbilikální artérie	171
6. Vyšetření CNS (instrumentální, pomocná) (J. Dolanský)	171
7. Hlavní zásady a postup neurologického vyšetření (V. Vlach)	173
7.1. Praktický postup vyšetření	175
7.2. Neurologické syndromy	177
8. Kyslíkový test (V. Mydlil)	181
9. Punkce (Z. Ježková)	181
9.1. Lumbální punkce	181
9.2. Subokcipitální punkce	182
9.3. Punkce subdurálního prostoru	183
9.4. Punkce postranní mozkové komory	183
9.5. Punkce pleurální dutiny	183
9.6. Punkce kostního dřeňového prostoru	183
9.7. Punkce močového měchýře	184

9.8.	Venepunkce	184
9.9.	Punkce srdeční komory	184
9.10.	Punkce a. radialis nebo a. brachialis	184
Díl D. Léčebné výkony a opatření		186
1.	Oxygenoterapie (V. Mydlil)	186
2.	Resuscitační výkony (I. Novák)	188
2.1.	Uvolnění dýchacích cest	188
2.2.	Umělé dýchání maskou, vakem (insuflace)	188
2.3.	Laryngoskopie	189
2.4.	Intubace průdušnice	189
2.5.	Masáž srdce	191
2.6.	Umělé dýchání přístrojem	191
3.	Distenční léčba (J. Vocel)	192
3.1.	CPAP	193
3.2.	CNP	194
4.	Infúzní léčba (M. Janovský)	195
4.1.	Dávky a složení infúzních roztoků	195
4.2.	Korekce acidózy	196
4.3.	Korekce metabolické alkalózy	197
4.4.	Joulová potřeba	197
5.	Výměnná transfúze (V. Mydlil)	197
6.	Fototerapie (V. Mydlil)	201
7.	Stimulace, polohování, relaxace a rehabilitace (V. Čiperová)	203
7.1.	Fyziologický novorozenec	203
7.2.	Hypotonický novorozenec	204
7.3.	Hyperexcitabilní a hypertonický novorozenec	204
7.4.	Parézy brachiálního plexu	205
7.5.	Pedes equinovari	206
8.	Výživa (V. Melichar)	206
8.1.	Výživa zdravého donošeného novorozence	206
8.2.	Výživa nedonošeného novorozence	208
8.3.	Výživa hypotrofického novorozence	209
8.4.	Výživa nemocného novorozence	209
9.	Farmakoterapie novorozence (J. Vocel)	211
9.1.	Léky v těhotenství	211
9.2.	Léky v mateřském mléce	211
9.3.	Dávkování léků novorozenci	211
9.4.	Abstinenční syndrom	212

Díl E. Různé	213
1. Psychologie v neonatologii (Z. Matějček)	213
1.1. Vztahy lékaře a sestry k rodičům	213
1.2. Lékař a sestra ve vztahu k dítěti	216
1.3. Rodiče ve vztahu k dítěti	217
2. Právní odpovědnost v péči o novorozence (J. Stolínová)	218
2.1. Úroveň péče	218
2.2. Poskytnutí první pomoci	219
2.3. Informace o stavu dítěte	219
2.4. Souhlas rodičů	220
2.5. Odpovědnost matek	220
2.6. Povinná mlčenlivost zdravotníků	221
2.7. Matka odmítající své dítě	222
2.8. Euthanasie	222
3. Osvojování novorozence (J. Dunovský)	223
4. Dokumentace (Z. Ježková)	225
5. Základní demografické pojmy (A. Syrovátka)	226
6. Elektrické přístroje a práce s nimi (J. Vocel)	229
7. Opatření při úmrtí plodu a novorozence (V. Mydlil)	229
Literatura	230
Rejstřík	250